

Verksamhetsplan 2023

Prioriterade insatser och verksamhetsområden 2023

Småland Blekinge Halland South Sweden

www.sbhss.eu

Rue du Luxembourg 3

1000 Bryssel

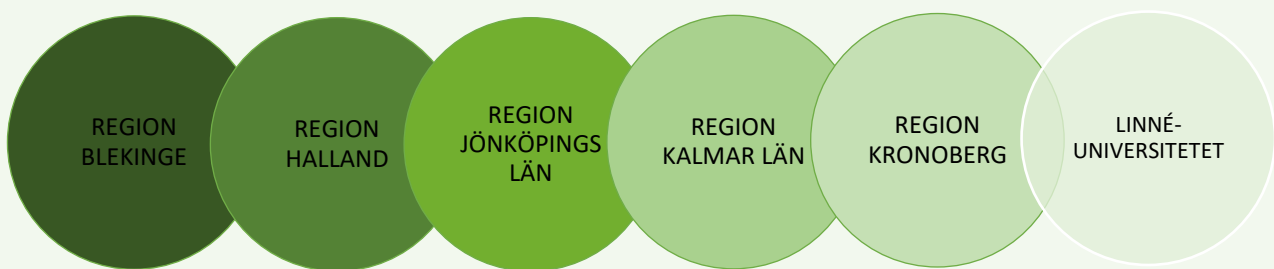
Belgien

Syfte

Syftet med Småland-Blekinge-Hallands samarbete är att verka för en hållbar utveckling och tillväxt i regionen. Samarbetets övergripande mål är att främja medlemmarnas verksamhet och ekonomiska intresse samt att öka samverkan mellan ägarna i viktiga strategiska frågor, såväl på den europeiska arenan som på den svenska.

Ägare

Följande organisationer deltar vid ingången till 2023 i Småland Blekinge Halland South Sweden:

Styrningen av verksamheten framgår i särskilt samarbetsavtal undertecknat av samtliga parter.

Brysselkontoret

Vid sidan av samarbete mellan ägarna, är det gemensamma Brysselkontoret sedan starten 2010 ett viktigt verktyg för medlemmarna. Kontoret bemannas 2023 av tre heltidsanställda och två praktikanter per termin.

Kontorets huvudsakliga uppgifter är:

- **Intressebevakning** av frågor prioriterade av ägarna som bland annat gäller analyser av politiska initiativ och lagförslag, programutformning, finansieringsformer samt deltagande i samverkansplattformar inom de fokusområden som ägarna identifierat.
- **Påverkansarbete** i de frågor som ägarna via intressebevakningen identifierat som viktiga för hela eller delar av regionen.
- **Service** genom att Brysselkontorets medarbetare regelbundet besöker ägarna, informerar och ger råd via direktkontakter, [hemsida](#) och veckobrev, tar emot studiebesök på plats i Bryssel, erbjuder ägarna en arbetsplats i Bryssel samt verkställer enskilda önskemål från ägarna.
- **Kontaktskapande** verksamhet genom att förmedla kontakter i Bryssel samt biträda medlemmarna i planering av studiebesök och annan informations- och kontaktservice.
- **Kunskapshöjande** insatser genom att Brysselkontorets medarbetare är behjälpliga som experter vid utbildningsinsatser hos medlemmarna och i samverkan med medlemmarna även för regionernas aktörer.
- **Marknadsföring** och profilering av ägarna och dess aktörer på plats i Bryssel i syfte att skapa förutsättningar för att kunna ingå i nödvändiga samarbeten.

Verksamhetsplan för 2023

Verksamhetsplanen är ett dokument som speglar ägarnas fokus för 2023 i relation till vad som sker på den europeiska arenan. Då en stor del av samarbetet i Småland Blekinge Halland South Sweden sker med Brysselkontoret som plattform, har aktiviteter knutna till EU-agendan en central plats. Aktiviteterna på den europeiska arenan är dock ett komplement till ägarnas arbete på hemmaplan.

Långsiktig verksamhetsinriktning

SBHSS verksamhetsinriktning sätter en långsiktig ram för fokusområden i årliga verksamhetsplaner och ger samtidigt flexibilitet för att kunna hantera oförutsedda situationer. Denna verksamhetsinriktning gäller tills vidare från och med 2023.

EU-arenan är grunden, samarbetet på hemmaarenan är framgångsfaktorn

Verksamheten i samarbetet Småland Blekinge Halland South Sweden (SBHSS) har sin grund i regional utveckling och dess behov av att förhålla sig till och verka i en internationell kontext. SBHSS-samarbetet mellan ägarna på hemmaplan avgörs generellt sett utifrån behov. Den samlade styrkan av samarbetet mellan regioner och lärosäten ses som en framgångsfaktor för gränsöverskridande arbete.

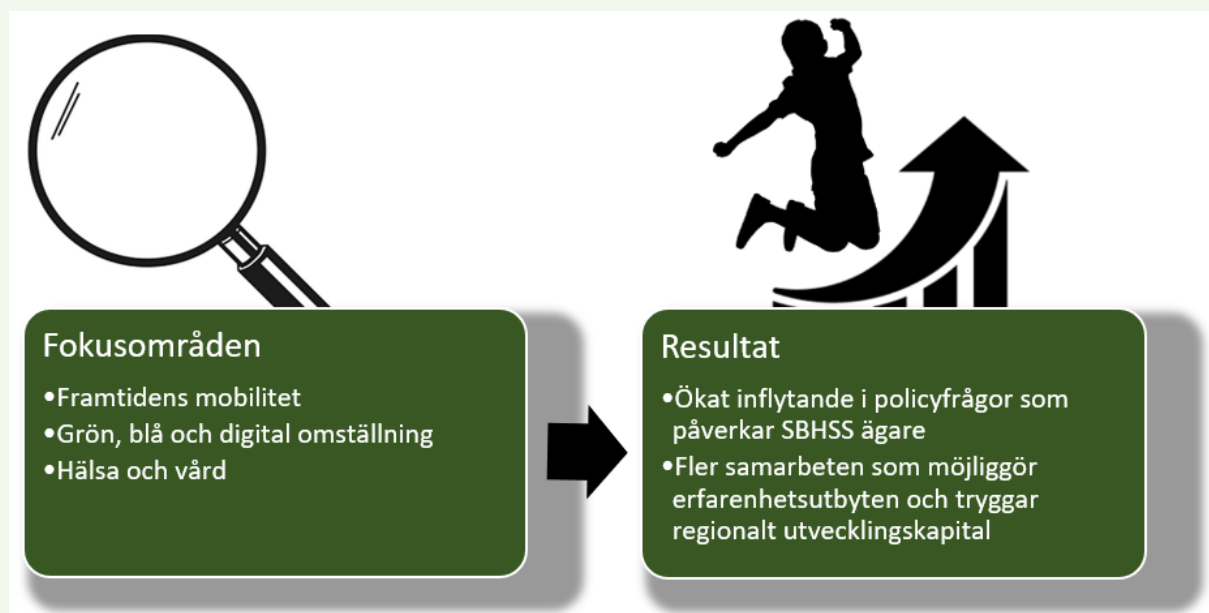
Målbilder i existerande strategier ligger som grund

Verksamhetsinriktningen tar sin utgångspunkt i globala mål så som Agenda 2030 och Parisavtalet, förlängningen av tidigare arbete med OECD:s rekommendationer för vår geografi, den nationella strategin för hållbar regional utveckling, regionala utvecklingsstrategier och smarta specialiseringsstrategier (S3).

Möjliggörare på hemmaplan och Brysselarenan

I många frågor utgör *innovation* en viktig beståndsdel för samhällets och näringslivets utveckling. I innovationsutvecklingen står de *smarta specialiseringsstrategierna* i centrum som metod för fokusering av resurser och aktörer, vilket understryker vikten av *samverkan mellan regioner och lärosäten*. När vi fokuserar och utvecklas ökar behovet av *kompetensförsörjning*. För arbetet är extern finansiering betydelsefullt.

Brysselkontoret är ägarnas förlängda arm för att nå sina mål på hemmaplan genom aktivitet på EU-arenan. I arbetet med ägarnas fokusområden (se nedan) utgör *policypåverkan, profilering och nätverksarbete* viktiga verktyg på EU-arenan. Målet är att verka för att EU-lagstiftning utvecklas gynnsamt för våra områden och för att våra ägare ska komma med i rätt samarbeten som i sin tur ökar möjligheterna att ta del av konkurrensutsatta EU-medel.

Övriga underlag till verksamhetsplanen för 2023

Verksamhetsplanen för 2023 bygger på strategiska dokument så som tidigare genomförda OECD-studier i regionerna, regionala utvecklingsstrategier, policyöversikter, länsspecifika dokument och Brysselkontorets omvärldsbevakning (se nedan). Därutöver ges även utrymme för att kunna hantera frågor som styrgruppen beslutat om samt oförutsedda ärenden med aktualitet på EU-arenan, vilka matchas av ägarintressen.

Omvärldsbevakning

Varje år tar Brysselkontoret fram en skriftlig sammanställning över den omvärldsbevakning som bygger på ett urval av aktuella EU-frågor med relevans för våra ägares situationer. Relevansen bedöms utifrån att EU:s eller andra europeiska regioners aktiviteter föranleder Småland-Blekinge-Halland att se närmare på sitt engagemang på den europeiska arenan såväl som på hemmaplan. Aktiviteterna kan gälla EU-finansiering, lagstiftning eller samarbeten.

Policyöversikt

Den långsiktiga verksamhetsidén kompletteras genom att EU-frågor av särskild vikt ges särskilt fokus. Det handlar om att kritiska frågor för ägarna inom lagförslag och initiativ från EU-arenan identifieras och redovisas i en översikt som Brysselkontoret uppdaterar och presenterar löpande för ägarna. Urvalskriterierna tar dels hänsyn till vilken grad vi påverkas, dels i vilken utsträckning vi har reella möjligheter att påverka utvecklingen. Översikten tjänar som ett viktigt underlag till ägarnas länsspecifika dokument.

Länsspecifika dokument

Varje år tar ägarna fram så kallade länsspecifika dokument, vilka innehåller gemensamma prioriteringar för medlemmarna inom respektive län (lärosäten och regioner) och beskriver hur behoven förhåller sig till strategier och planer hos ägarna. I dokumenten lyfts områden där internationella och/eller EU-aspekter kompletterar insatser på hemmaplan – länsvis eller länsöverskridande.

Styrgruppens prioriteringar

Under 2022 beslutade styrgruppen att förstärka bevakningen och arbetet kring *digitalisering, energi och tillgång till sammanhållningspolitikens strukturfonder*. Arbetet inleddes redan samma år och förväntas fortsätta för alla områden och intensifieras i vissa fall.

Prioriterade områden och frågor för SBHSS år 2023:

Årets prioriteringar bygger på de länsspecifika dokumenten där ägarna preciserat sina målsättningar och det stöd de önskar från Brysselkontoret inom området. Prioriteringarna är således en sammanställning av ägarnas gemensamma önskemål, vilket inte hindrar Brysselkontoret från att även bevaka och arbeta med ägarnas andra enskilda önskemål.

Hållbar rörlighet

Ägarnas önskade fokus 2023

- Grön mobilitet
- Järnvägsbunden transport

Mål 2023: Ägarna har tillgång till relevanta Brysselbaserade nätverk för erfarenhetsutbyten och intressebevakning för att stärka förutsättningar för grön mobilitet.

Hälsa och vård

Ägarnas önskade fokus 2023

- Nära vård
- Erfarenhetsutbyten
- Digitalisering – e-hälsa, EDIH
- Psykisk hälsa

Mål 2023: Hälsoplattformen har tillgång till arenor för erfarenhetsutbyten med europeiska regioner och stöd i bevakning av EU-initiativ med fokus på nära vård.

Grön och blå omställning

Ägarnas önskade fokus 2023

- Skog och trä
- Livsmedel
- Cirkulär ekonomi
- Vatten

Mål 2023: SBHSS har påverkat EU-policy och skapat utvecklingsmöjligheter genom kompetensutbyte på EU-arenan

Digitalisering

Ägarnas önskade fokus 2023

- Öppna data, AI och cybersäkerhet
- EU-finansiering
- Digital infrastruktur & tillhörande tjänster
- Europeiska digitala innovationshubbarna

Mål 2023: SBHSS har kunskaper inom digitaliseringsområdet på EU-nivå för att på sikt kunna påverka EU-policy samt ta del av EU-finansiering.

Energi

Ägarnas önskade fokus 2023

- Fossillria transporter
- Energibesparing och effektivisering
- Energiförsörjning och hållbara energilag samt deras användningsområden

Mål 2023: SBHSS har skapat förutsättningar för långsiktigt energipolitiskt påverkansarbete.

Sammanhållningspolitiken

Ägarnas önskade fokus 2023

- Dialogen på EU-arenan
- Viljeriktning för sammanhållningspolitiken

Mål 2023: SBHSS har tagit initiativ till en dialog på regional och nationell nivå där både tjänstepersoner och politik är involverade för en tydlig viljeriktning för EU:s sammanhållningspolitik.

Hållbar rörlighet

Mål för SBHSS

Ägarna har tillgång till relevanta Brysselbaserade nätverk för erfarenhetsutbyten och intressebevakning för att stärka förutsättningar för grön mobilitet.

Transportområdet är en fråga där ägarna till viss del har olika intressen, vilket påverkar Brysselkontorets arbetssätt som till stor del har handlat om bevakning. Under 2022 har ägarnas engagemang för hållbar rörlighet bland annat rört frågor kring hållbara drivmedel, men revideringen av TEN-T-förordningen, som alltjämt är ett fokusområde för våra ägare, har även utgjort en central del i Brysselkontorets bevakning. Frågor såsom fossilfria transporter, nya transportlösningar och effektivare transportsystem är dock av generellt intresse för alla och har successivt påverkat uppdragen till Brysselkontoret.

Grunden för SBHSS:s bevakning kopplar till utvecklingen kring EU:s Gröna giv och strategi för hållbar och smart mobilitet. Utifrån ägarnas prioriteringar i de länsspecifika dokumenten kommer Brysselkontoret 2023 att öka fokus på grön omställning och smart mobilitet. Det handlar dels om att följa lagstiftning/initiativ, innovation och finansieringsmöjligheter som påverkar utveckling av hållbara transporter, till exempel regler för biobränslen, statsstöd, samt goda exempel, och dels om att bevaka våra olika intressen kring järnvägstransporter.

Hälsa och vård

Mål för SBHSS

Hälsoplattformen har tillgång till arenor för erfarenhetsutbyten med europeiska regioner och stöd i bevakning av EU-initiativ med fokus på nära vård.

De utmaningar som vi möter kopplat till hälsa och vård, delar vi med övriga Europa. Det finns därför anledning att samarbeta kring dessa utmaningar, vilket EU stöttar via olika initiativ och med finansiering. Styrgruppen för SBHSS beslutade 2017 att inleda ett gemensamt projekt för att utveckla nära vården på hemmaplan genom att utbyta erfarenheter med andra europeiska regioner. 2020 utvecklades samarbetet till SBHSS hälsoplattform, i syfte att skapa mer effektiva strukturer för lärande och aktiviteter kopplat till den europeiska arenan. Vid sidan av detta arbetar även flera regioner med att främja innovationskluster på hälsoområdet.

Fram till och med 2022 har hälsoplattformen genomfört lärandeaktiviteter tillsammans med andra europeiska regioner och undersökt möjligheterna i EU:s finansieringsprogram. Erfarenhetsutbytet med italienska regionen Emilia-Romagna planeras fördjupas under 2023. Samarbete med regionernas lärosäten har också initierats och uppstart planeras i början av 2023. Flera aktörer i Småland-Blekinge-Halland har en aktiv roll i Europeiska digitala innovationshubbar (EDIH), vilket skapar möjligheter för digitala lösningar inom vården. Brysselkontoret fortsätter att stötta hälsoplattformen genom administrativ samordning och bevakning av EU-initiativ och andra möjligheter från EU-arenan utifrån hälsoplattformens intressen och engagemang.

A photograph of a sun-dappled forest path with tall trees and lush green foliage.

Grön och blå omställning

Mål för SBHSS

SBHSS har påverkat EU-policy och skapat utvecklingsmöjligheter genom kompetensutbyte på EU-arenan.

Den så kallade "Gröna given" är en av de högst prioriterade satsningarna för von der Leyen-kommissionen och omfattar både land och vatten. Den Gröna given är EU:s klimatstrategi som sätter ramarna för de åtgärder som krävs för att uppnå en hållbar omställningen av EU under de kommande åren. Genomförandet av den Gröna given är därmed central för SBHSS:s arbete kopplat till gröna näringar och bioekonomi. Under 2022 har våra ägare engagerat sig för att påverka policyutvecklingen, främst inom frågor som rör skogen och dess användning. Den rapportörsgrupp som upprättats kring skogsfrågorna har tagit fram positionspapper och genomfört flertalet påverkansinsatser under året och planerar ytterligare insatser 2023.

2023 utgår Småland-Blekinge-Hallands ägares intressen från våra styrkor inom skog, livsmedel, vatten, hållbart byggande och cirkulär ekonomi. Inom ramen för EU:s initiativ "Ett nytt europeiskt Bauhaus" är hållbart byggande i trä ett underområde där Brysselkontoret kommer fortsätta stötta Smart Housing Småland. Ägarnas behov föranleder vidare att uppmärksamheten riktas mot vattenförsörjning och havsrelaterade frågor samt innovativa lösningar för ett fossilfritt samhälle. De aktiviteter som ska genomföras omfattar både marknadsföring och engagemang av kompetenser och policypåverkan.

Digitalisering

Mål för SBHSS

SBHSS har kunskaper inom digitaliseringsområdet på EU-nivå för att på sikt kunna påverka EU-policy samt ta del av EU-finansiering.

Digitalisering är ett högt prioriterat europeiskt område där EU-kommissionen med olika insatser strävar efter att främja ett digitalt uppkopplat Europa. EU-kommissionen har utnämnt åren fram till 2030 som EU:s digitala decennium och pekar på behovet av en genomgripande digital omställning av samhället. Brysselkontoret bevakar skärningspunkterna mellan EU:s digitala insatser och regional utveckling.

Höga krav kommer ställas på utbyggnad av digital infrastruktur och tillhörande tjänster, digitala kompetenser, cybersäkerhet, datadelning och öppna data, samt AI för den regionala utvecklingen, i synnerhet då de är sektorsöverskridande, vilket kräver koordinering av både aktörer och resurser. Många lagförslag och initiativ förväntas från EU och koordinering kommer behövas om SBHSS tillsammans ska kunna påverka lagförslagen. Därför har samarbeten inletts mellan aktörer inom området från våra regioner för att med hjälp av Brysselkontoret kunna nyttja de möjligheter som erbjuds från EU för att utveckla digitaliseringsarbetet inom regional utveckling. Brysselkontoret kommer bistå ägarna genom stöd i de digitala områden som efterfrågas. Detta kommer bland annat göras genom bevakning och kunskapshöjning inom aktuella frågor på EU-nivå, såsom inom Programmet för ett Digitalt Europa och Öppna data. Det gäller även att nyttja tillfället med våra ägares engagemang inom Europeiska digitala innovationshubbar (EDIH) för att ta del av de fördelar det för med sig, nå ut med våra styrkor och komplettera dem med andra europeiska regioners kompetenser och vara drivande i den digitala omställningen.

Energi

Mål för SBHSS

SBHSS har skapat förutsättningar för ett långsiktigt energipolitiskt påverkansarbete.

Med anledning av den svåra geopolitiska situation som uppstått efter Rysslands invasion av Ukraina i februari 2022, och de konsekvenser detta fått på inte minst energimarknaden i Europa, har energifrågorna blossat upp som en alltmer central fråga för EU. Den pågående energikrisen sammanstrålar med EU:s ansträngningarna att ställa om till hållbara och fossilfria energikällor och understryker behovet av att öka takten på Europas omställning. EU:s satsningar inom den Gröna given och den antagna klimatlagen med mål om minskning av utsläppen med 55 procent till 2030 och klimatneutralitet till 2050, innebär att EU:s insatser på energiområdet kommer att behöva öka exponentiellt under de närmsta årtiondena.

SBHSS:s ägare har på flera sätt engagerat sig i energifrågorna under 2022, inte minst genom enskilda regioners engagemang kring biogas, men också rapportörsgruppen för skogsrelaterade frågor positionspapper om bland annat användningen av skogliga restprodukter. SBHSS:s styrgrupp beslutade i juni 2022 att se över det energirelaterade engagemanget och att ta fram en uppdragformulering kring energifrågorna. Under 2023 väntas detta arbete fortsätta med bland annat utformningen av ett energipolitiskt positionspapper som ska utgöra grunden för det fortsatta engagemanget och påverkansarbetet kopplat till energifrågorna. På det energipolitiska området kommer SBHSS:s ägare med utgångspunkt i regionala strategier, att fokusera på frågor kopplade till förnybar energi, elförsörjning, energieffektivisering och energibesparing, med målet att förena perspektiven om ekologisk hållbarhet, konkurrenskraft och försörjningstrygghet.

Sammanhållnings- politiken

Mål för SBHSS

SBHSS har tagit initiativ för en dialog på regional och nationell nivå där både tjänstepersoner och politik är involverade för en tydlig viljeriktning för EU:s sammanhållningspolitik.

Diskussionen om framtida utformningen av EU:s sammanhållningspolitik med sina strukturfonder, som enligt SKR står för omkring hälften av svenska regioners utvecklingskapital, har förts under lång tid. Under de närmsta åren tas betydelsefulla förslag fram till förhandlingarna om EU:s långtidsbudget. Följaktligen har diskussionen intensifierats under 2022 och förväntas öka ytterligare framöver. På EU-arenan diskuteras redan nu hur EU ska möta nya behov och vilken roll EU, medlemsstaterna och deras regioner ska ha framöver för att hantera såväl långsiktiga strukturförändringar som krishantering. Vid sidan av att sammanhållningspolitiken ifrågasätts i sin helhet, har EU:s nya finansieringsformer erbjudit ett alternativ som många medlemsstater upplever som attraktivt. Hittills har dessa medel fördelats ut på nationell nivå, vilket satt frågetecken kring principen om flernivåstyret.

Om förutsättningarna för sammanhållningspolitiken och dess strukturfonder förändras framöver, fordras en snar svensk diskussion om det regionala utvecklingsuppdragets finansiering för att kunna skicka en stark enad svensk ståndpunkt till ett förväntat samråd 2024–25 om framtidens sammanhållningspolitik. Resultatet av samrådet utgör ett viktigt ingångsvärde till förhandlingarna som föregår EU:s nästa långtidsbudget 2028–2035 och påverkar allokeringen av strukturfondsmedel under programperiodens två sista år (2026–27).

Framåtblick – utvecklingen efter 2023

Inför 2023 kan vi konstatera att COVID-19-pandemin och Rysslands anfallskrig mot Ukraina har förändrat vår tillvaro. Vi märker det framför allt med ett ökat migrationstryck, energi- och livsmedelskriser och en ökad inflation. Risken för inre social oro i EU bedöms som följd ha ökat, vilket kan öka förväntningarna på att EU ska fokusera än mer på krishantering. Detta kan potentiellt bromsa insatser på andra områden.

När omvärlden upplevs som osäker driver EU:s medlemsstater utvecklingen att gå mot att säkra våra yttre gränser och säkerställa europeisk autonomi. I detta ingår även en tydligare roll på världsarenan för EU för att säkerställa att vi spelar på lika villkor konkurrensmässigt med våra globala förhandlingspartner och för att ge ökad geopolitisk trygghet.

Förändringarna gör att diskussioner om EU:s framtida inriktning och roll har tagit fart. Den för regioner så viktiga sammanhållningspolitiken med sina strukturfonder kan framöver inte tas för självklar i konkurrens med nya behov och nya finansieringssätt. 2023 blir ett avgörande år för Sverige att forma en ståndpunkt för både sammanhållningspolitiken och EU:s långtidsbudget som helhet. Resultatet kommer påverka både flernivåstyresprincipen och ägarnas möjlighet att finansiera det regionala utvecklingsuppdraget.

Ledorden från EU-kommissionens sida är fortsatt *grön och digital omställning*, vilket 2023 kompletteras med EU:s tematiska fokusår för färdigheter. I övrigt betonas vikten av att höja innovationsgraden i samhället för att kunna upprätthålla vårt europeiska välstånd. Vi märker det till exempel när EU-medel i allt större utsträckning knyts till innovation oavsett tematiskt område. EU-kommissionen har tagit flera initiativ för att underlätta samarbete och knyta samman regioners kompetenser över gränser till en helhet större än summan av varje enskild kompetens. Den pågående programperioden handlar således i hög grad om att öppna dörrar till europeisk samverkan för aktörer i regionens innovationssystem och att fokusera på de möjligheter som länkar bäst till våra medlemmars prioriteringar och styrkor. Att synliggöra och marknadsföra regionens kompetenser blir därför allt viktigare för den regionala nivåns förmåga att kunna ta del av europeiskt kapital för investeringar.

Att aktiviteter, finansiering och fler aktörer än innan alltmer knyts till prioriteringar och strategier betyder att ett större innovations- och koordinationsansvar läggs på regioner som en del av det regionala utvecklingsansvaret och lärosätens potential nyttjas för ändamålet. Regioners utveckling mot ökad samordning av insatser och aktörer är en förutsättning för att dra nytta av möjligheterna som erbjuds på EU-arenan och en fördel på den svenska arenan. Detta har till exempel tydliggjorts med våra ägares deltagande i de *Europeiska digitala innovationshubbarna (EDIH)*.

Med våra smarta specialiseringsstrategier på plats finns goda förutsättningar för kompetensbaserat europeiskt samarbete och därmed ökade chanser att ta del av EU:s konkurrensutsatta tematiska finansiering. De tematiska fonderna kan bli ett komplement till en osäkrare framtid för strukturfondernas andel av det regionala utvecklingskapitalet.